

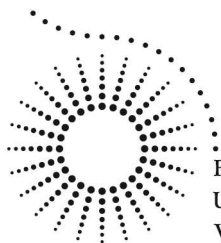
Ústav světových dějin

Posudek oponenta diplomové práce

Bažantová, Eliška, Politika apartheidu v Jihoafrické unii (Jihoafrické republice) po druhé světové válce a její reflexe v zahraničí na příkladu události v Sharpevillu v roce 1960, Filozofická fakulta Univerzity Karlova v Praze, Ústav světových dějin, Seminář nejnovějších dějin, Praha 2011, 133 stran rkp.

Eliška Bažantová si jako téma své práce zvolila případovou studii, tj. reflexi události v jihoafrickém Sharpevillu v zahraničí. Jednalo se o masakr, který se odehrál 21. března 1960 poblíž Johannesburgu, kdy na demonstraci proti politice apartheidu přišlo o život 69 lidí. Sharpeville se tak stal symbolem segregace politiky v Jižní Africe. Velký ohlas měl tento masakr i v zahraničí. Právě v šedesátých letech došlo k rozvoji hnutí proti apartheidu. Zatímco anglicky píšící autoři věnovali tomuto tématu mnoho studií a knih, čeští historikové a politologové se až na výjimky (O. Hulec, K. Lacina, B. Hnízdo) apartheidu věnují velmi okrajově. Už proto je nutné Elišku Bažantovou pochválit, že si toto téma pro svoji diplomovou práci zvolila.

Práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol. Autorku bych pochválil i za to, že v úvodu vysvětlila použití základních termínů. První kapitola je pak částečně teoretická, diplomantka zde analyzuje a vysvětluje pojem apartheid, věnuje se problémům soužití Evropanů s domorodými kmeny, přičemž správně uvádí, že ani bělošské obyvatelstvo nebylo jednotné (viz silný antagonismus mezi Brity a Búry, jenž byl způsoben rozdílným přístupem k domorodému obyvatelstvu). V další části práce Bažantová analyzuje vývoj búrského a afrikánského nacionalismu, k jehož nárůstu došlo ve třicátých letech 20. století. V druhé kapitole diplomantka analyzovala apartheidní režim a realizaci rasové segregace ve všech sférách života obyvatel Jižní Afriky. Velká pozornost je věnována legislativě respektive rozboru zákonů, které rasismus legalizovaly.

Ústav světových dějin

Hlavními částmi práce jsou třetí a čtvrtá kapitola. Třetí analyzuje masakr v Sharpeville a jeho následky v Jihoafrické unii. Diplomantka správně uvádí, že se na přelomu padesátých a šedesátých let 20. století v Jihoafrické unii „pevně ukotvila politika apartheidu a probíhala její plná realizace“, objevovala se ale však i stále sílící rezistence černošského obyvatelstva a to především v podobě stávek a demonstrací, které měly nenásilnou cestou vést k dosažení rovnoprávnosti (viz s. 37-40). Zcela souhlasím se závěrem Elišky Bažantové, že události v Sharpeville měly dalekosáhlé následky – a to jak v samotné Jižní Africe, kde státní aparát reagoval represemi, vyhlášením výjimečného stavu a dalším omezováním svobody domorodého obyvatelstva, tak v kritice apartheidního režimu v zahraničí. Právě ohlasu v zahraničí se věnuje poslední, čtvrtá kapitola.

Jak je patrné z posudku, jedná se o kvalitní práci, autorce bych pouze doporučil obezřetnější volení pojmů v závěru (viz první odstavec závěru). Diplomová práce Elišky Bažantové je založena na velkém množství vydaných pramenů a sekundární literatury. Diplomantka využila především edici *Dokumenty k politickému vývoji Afriky* a řadu dalších internetových archivů. Kvalitě práce samozřejmě prospělo i to, že autorka studovala na univerzitě v Antverpách. Práci jednoznačně **doporučuji** k obhajobě.

Navrhované hodnocení: **výborně**

V Praze 12. 9. 2011

PhDr. Jaromír Soukup, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK v Praze